SLOVENEC.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanji se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.
Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob $^{1}/_{2}$6. uri popoludne.

Štev. 289. V Ljubljani, v soboto 18. decembra 1886. **Letnik XIV.**

Spomini.

(Konec.)

II. Beust in Belcredi.

O povrnitvi k ustanovnim razmeram leta 1867 pravi grof Beust:

„Ne da bi bil nameraval ali pa si želel grofa Belcredija odpraviti iz kabineta, obrnil sem se do presvitlega cesarja z raznimi nasvèti in dokazi, da bi tudi on še lahko ostal po sklicanji ožjega državnega zbora. Stvar se je morala konečno določiti. Imeli smo ob predsedništvu cesarjevem ministerski zbor, ki je štiri ure trajal in tù se mi je bilo boriti z grofom Belcredijem, ki me je zdatno nadkriljeval: drugi ministri mi pa niso nasprotovali, pomagali mi pa tudi ne. Rekel sem, da me je grof Belcredi nadkriljeval in to po tem, da mu je bila podrobna situvacija zdatno bolj znana, kakor meni, kakor tudi po svojem v resnici sijajnem govoru, kakoršnega nisem še nikdar slišal. Cesar nas je odpustil, ne da bi bil rekel tako ali tako in meni je bilo takrat pri srcu, kakor da bi mi bilo tal zmanjkalo. Podal sem se v svojo pisarno v ministerstvo, kjer sem se prepustil mislim, ktere se najkrajše dajo sledeče izraziti: ‚Toraj tudi z avstrijsko službo sem že pri kraji, kajti stvar tirala se je tako do skrajne meje, da bi se ne bil mogel nič več držati, če bi mi bilo spodletelo.

Ko sem že nekaj časa tako sedel, pride vratar s cesarskim pismom. Cesar mi je naročal: ‚Sostavite odlok za deželne zbore po svojih nasvetih‘.

Drugo jutro sem bil ministerski predsednik. Reskript deželnim zborom, ki sem ga imel sostaviti, je bil silno težaven, kajti nikakor ni bilo lahko stvari tako prikriti, da bi ne bilo videti obrata in da bi ob enem cesarjeva veljava ne bila škode trpela. Jaz mislim, da sem to najbolje pogodil, ker sem poleg reskripta vročil vsakemu cesarskemu namestniku še osobno sporočilo, ki se je ob enem natisnilo v uradno „W. Abendpošto“ in je imelo sledeči poduk:

‚Vaše blagorodje (oziroma ekscelenca) se bode pač samo prepričalo in bode znalo temu prepričanju tudi drugod veljavo pridobiti, da pot, na ktero se je vlada ravnokar podala, ni pot obrata v navadnem smislu, temveč da je vlada postala pravična zahtevam in posledicam, ker je dobro sprevidela in spoznala položaj ki se je iz današnje politike razvil.

Vlada ne tají preteklosti, pa si tudi ne želí, da bi ji ta postala nespremenljivo vodilo pri postopanji v bodočnosti. Sad vsega tega je pogodba z Ogersko, ki bo trdna, in jo bodo ostale pokrajine države potrdile, ter bo postala v obeh polovicah plodonosna in koristna. Vlada se namreč drží načela, da ne smé enostransko o tem soditi, če in koliko je bila pri tem ustava žaljena ali ne.‘

Tak in prav nič drugačen ni bil povrat k ustavnemu državnemu zboru. Mnogo je bilo treba truda, skrbí in borbe in reči smem, kajti zgodovinska resnica je, da sem bil jaz sam, ki se je moral truditi, skrbeti in boriti in boril sem se za stavo svoje službe. In danes! Kako vendar hitro se dandanes človek pozabi in — oh, nerad izgovorim besedo — kako hitro koga zatajé! V začetku tega oddelka sem omenjal, da sem ga spisal v sedmem desetletji tega stoletja, pozneje pa sem ga spopolnil. Tako se je tudi zgodilo, da sem konec temu poglavju še le sedaj spisal prav po petindvajsetletnici obstanka februvarske ustave. Ako pa čitamo ne le časniške članke, temveč tudi govore, ki jih je ta slavnost porodila, in ako čitamo ondi o epizodi povrata k ustavoverstvu, si mora vendar vsak misliti, kakor bi me tedaj niti v Avstriji ne bilo, ali pa če sem bil, sem bil vnemaren gledalec? Ne bom druzega omenjal, kakor le, kar se je govorilo v velikem in elastičnem govoru, ki ga je imel nek izboren državni poslanec pri slavnosti Dunajskega meščanskega društva. Ondi sem bral:

‚Kar se je oglasil upor ustavovercev, kajti odklanjala je sodelavnost pri tej nepostavni skupini (pri izrednem državnem zboru).‘ In dalje: ‚Politika odprave izrednega položaja je grozovito propadla, edino rešilna pot bila je povrat k ustavoverstvu in leta 1867 stopil je zopet postavno izvoljeni državni zbor skupaj.‘

To, kar se je tù opisovalo, nikakor ni resnica, kajti podoba ni le nepopolna, temveč tudi ni natančna gledé vsega tega, kar se je takrat godilo. Res je, da so se mi ustavoverci vpirali, to prav me je spodbujalo k delu. Da bi se pa na izredni državni zbor ne bili poslanci poslali, kar je večina ustavovercev nameravala, o tem toraj niti govora ni moglo biti, kajti prilika za to bila bi še le na izrednem državnem zboru samem, ki je pa, kakor znano, izostal,

Prav tako malo bi mogel pritrditi, da bi bila za ministerstvo edina rešilna pot v povrnitvi k ustavoverstvu. Grof Belcredi se nikakor ni dal plašiti, da bi ne bil sklical izrednega državnega zbora in to še tem manj, ker je zarezaval upor Nemcev na moj rovaš. V ministerskem zboru, o kterem sem že govoril, je rekel, da je v poslednji dôbi iz jako verjetne strani zvedel, da bodo Nemci vendar-le prišli; da je poskušal pri tistih v tej smeri tedaj za svojo stranko marsikaj, sem tudi zvedel.

Resnica je, naj reče kdo, kar hoče, da bi se grof Belcredi ne bil nikdar tako poganjal za izredni državni zbor, kakor se je še ravno na vso moč in z vso zgovornostjo na dan pred svojim odstopom v ministerskem sovetu, če bi bil nameraval opustiti ga. Pač pa je nameraval, če sem ga prav razumel, ob kujanji še enkrat deželne zbore pozivati, da naj pošljejo delegate, naj bi bil iz začetka državni zbor tudi nepopolen. Če bi v tem slučaji izostali ne bili kasneje prišli, jako dvomimo, ker nikakor ne smem prezreti in to je naloga, ktero naj bi bil izredni državni zbor kar na tihem dobil, Ogrom dovoljene pravice kolikor bi se bilo dalo pristriči. To bi bilo celó Nemce na vso moč vleklo. Da to ni mogla biti moja pot, da bi se bilo na ta način sporazumljenje z Ogri še silno zavleklo, če ne še celó nemožno postalo in da bi se vsled tega ustavno vprašanje v zapadni polovici države ne bilo rešilo po volji ustavovercev, mislim, da je tudi res, kakor sem to že zgoraj označil. Le naj nikdo ne trdi, da ni bilo druge pomoči, kakor povrniti se takoj k februvarski ustavi.

III. Beust in Taaffe.

Grofa Taaffeja se Beust tako-le spominja: „Prvi, ki je bil pripravljen v novi kabinet vstopiti, je bil grof Taaffe, cesarski namestnik v Lincu. V mojem imenu odšel je k njemu g. Hofmann. Grof Taaffe je bil še jako mlad in njegovo imenovanje precej

---

LISTEK.

Notranja delavnost Katarine II.

Po Solovjevu in drugih spisal J. Steklasa.

(Konec.)

16. Sumarokov, Fon Vizin, Deržavin.

Boltinu pa je bilo tudi laglje braniti staro Rusijo, ker je občinstvo, spoznavši škodljivost preobrazovateljne uprave, obljubilo svoj stari način življenja, proti kteremu se je borila preobrazovateljna uprava. Boltin je prvi razjasnil stanje o silni stopinji razvitka ruskega občinstva, o položaji, ki se je kasneje tako pogostoma ponavljal. Tako govori Boltin, razsojevaje dogovore prvih ruskih knezov z Grki: „V tedanjem času so imeli Rusi upravo na prvotnih zakonih in na nespremenjenih pravih vtrjeno, narod je bil razdeljen na razne razrede, vsak razred pa je vžival svoja posebna prava, lastnije in odličnosti; vsi sploh so imeli sod in razprave; vspeh so imeli v trgovini notranji in zunanji, v mornarstvu, umetnostih in rokodelstvih in po razsodbi tedanjega veka tudi sploh v prosveti. Temna stran zapadnega občinstva, prenešena v Rusijo za časa preobrazovanj, je podajala Boltinu silno orožje za obrambo starega proti novemu. Leklerk graja Uloženije zato, ker ono daje tiransko vlast možu nad ženo; Boltin pa dokazuje skvarenost rodbinske izkvarenosti v njegovem času na zapadu in v Rusiji; Boltin se zavzimlje tudi za ruski jezik, kterega sposobnost se temelji na prevodih na slavenski jezik del svetih cerkvenih očetov; ter pripoveda, da so Rusi vzeli v svoj razgovor francoskih besedi ne iz potrebe, ampak iz velike privrženosti k vsemu, kar je francoskega. Na primetbe Leklerkove, da je v stari Rusiji bil zabranjen prihod inostranih učenjakov v Rusijo, a ravno tako Rusom v inozemstvo za nauk, dolži Boltin naravnost novo Rusijo za spremembo na gorje tako-le: „Od tega časa, kar smo začeli svojo mladino pošiljati v tuje kraje, a odgojenje poveravati tujcem, so se naši običaji popolnoma spremenili, z dozdevno prosveto so se vcepili v srca naša novi razsodki, nove strasti, slabosti, pohote, ki so bile našim prednikom nepoznane. Pogasnila je v naših srcih ljubezen do domovine, iztrebila se privrženost do očetovske vere in domačih običajev. Mi smo staro pozabili, a novega nismo se naučili, ter nismo postali ono, kar smo želeli. To pa je proizšlo vsled prenaglenosti in nestrpljivosti: hoteli smo storiti to za nekoliko let, za kar so vekovi potrebni; začeli smo zidati zgrado naše prosvete na pesku, ne postavivši poprej čvrstega temelja. Peter Veliki je mislil, da bode za naobražbo dvorjanov dovoljno, prisiliti jih na potovanje v inostrane države, ali skušnja je potrdila starcev naših mnenje, da je mesto pričakovane koristi proizšla iz tega škoda. Toraj je spoznal Peter Veliki, da je potrebno začeti z boljim odgojevanjem, a prenehati s potovanjem, da se doseže zaželjeni plod.“

Prijemaje Leklerka je Boltin nekolikokrat zadel tudi kneza Ščerbatova: le-ta se je branil, vsled tega je nastal prepir in Boltin je napisal dva zvezka opazek na povest Ščerbatovo.

Izmed zapiskov, ki nanašajo se na carstvovanje Katarine II., so najvažneji državnih tajnikov cesaričinih — Hrapovickega, Deržavina in Gribovskega; po tih zapiskih moremo najbolje spoznati značaj Katarine, z njenimi nazori in pobudami; potem zapiski knjeginje Daškove, poznate po njenih bližnjih

veliko povišanje. Vendar pa sem mu bil jako hvaležen, da je ponudbo sprejel, kajti dobro sem vedel, da je temeljito izveden zlasti v postavah; vedel sem pa tudi, da se je v aristokratskih krogih njegov vstop obžaloval, ker so mislili, da si bo s tem sijajno bodočnost, ktera mu ne odide, spridil. Grof Taaffe mi ni bil le jako prijeten in ljubeznjiv tovariš, temveč tudi v marsikterem oziru jako koristen in lahko rečem, udan sotrudnik. Pri zeleni mizi bi se bili lahko zgledovali nad njim in Herbst sam mi je več nego enkrat rekel, ko je bilo hujskanja proti grofu Taaffeju že konec, da predsedništvo v ministerskem zboru ni bilo nikdar v boljih rokah, kakor tedaj, ko je bilo v Taaffejevih. Imel je le dve napaki. Prvič ni bil govornik, ne da bi bil vstani kaj improvizirati, kakor tudi ne, če bi se bil govora naučil. Drugič pa ni znal nobene reči na kratko pojasniti. Pa tudi pri izvolitvi sodelavcev ni imel sreče. To se je pokazalo pri njegovem drugem ministerstvu l. 1870, ktero bi bilo pač več časa pri življenji, če bi si bil vzel mesto dveh mož iz poslaniške zbornice v ministerstvo dva uradnika brez vsake barve. V vsem tem se je pa grof Taaffe, po sedanjem ministerstvu soditi, temeljito spremenil."

Politični pregled.

V Ljubljani, 18. decembra.

Notranje dežele.

V Dunajskih liberalnih krogih čujejo se večkrat britke pritožbe, kako da gré ***Dunaj rakovo pot.*** V nravnostnem oziru je pač to resnično, v verskem tudi, nikakor pa ne v gmotnem. Stopimo nekoliko po Dunaji in takoj se bomo prepričali, da Dunaj vstrajno, če tudi počasi napreduje. Leto na leto stavi se mnogo novih hiš in palač in kljubu temu so stanovanja vedno dražja. V Trstu smo opazovali to ravno narobe. Dokler je bil Trst v cvetju, so bila stanovanja ondi silno draga, ko je jel propadati, odjenjevala je tudi cena stanovanj. To bi se moralo tudi na Dunaji goditi; kajti tudi ondi se bo število prebivalcev takoj zmanjšalo, če ne bode zaslužka in življenja, vsled tega bo več stanovanj na razpolaganje in ceneje bodo, ker se ne bodo lahko oddajala. Sedaj se je pa svota stanovnine od leta 1880 do leta 1885 dvignila od 45 milijonov na 60·3 milijonov; toraj se je za celih 33% pomnožila. Kako pa je z davki? V teku poslednjih petih let se ti na Dunaji niso nič povišali in vendar se jih je leto na leto blizo 300.000 goldinarjev več nabralo, kakor v prejšnjih letih. Mesto, ki hira, vendar ne more več davka plačevati, ampak se davek vsled opuščanja obrti sam zmanjšuje od leta do leta. Vse to kaže, da Dunaj ne propada.

V ***hrvaškem deželnem zboru*** imeli so na dnevnem redu predlog Smičiklasev, da naj bi se volila petorična enkêtna komisija izmed deželnih poslancev, ki se bo pečala s preiskavanjem arhivne zadeve. (Prevoz hrvaških arhivnih pisem v Budapešt.) Predlog je vtemeljeval Smičiklas sam in se je pri tem spominjal, da je v tej zadevi stavil svoje dni interpelacijo, na ktero še danes nima odgovora. Med tem pa banus še nadalje meni nič tebi nič pisma iz arhiva v Budapešt pošilja. Že pri interpelaciji je dokazal, da so vsi dotični prenešeni akti lastnina hrvaškega arhiva. To je dalje tudi dokazal v brošuri nalašč za to izdani in vendar mu Madjari do sedaj še niso odgovorili, ker mu ne morejo, dokazati pa tudi še manj morejo, da bi do ukradenih aktov kaj pravice imeli. Če pa poleg tega ban še vedno trdi, da bo druge akte tudi še proč poslal, moram tako trditev smatrati za silo in ne za pravico. Cel mesec preiskavala je vlada arhivalije in še ne vé, kteri akti so naša, kteri pa madjarska lastnina. Če niti tega ni več zmožna, naj le gré, gotovo ni za to mesto. Zato naj se sostavi enkêta, ktera naj prevzame nadzorstvo nad arhivom, kajti mi smo dovolili stroške zanj. Kako lepo skrbí češki deželni zbor za arhiv, v kterem se nabira tvarina za zgodovino naroda! Tudi mi imamo pravico, ponosni biti na svojo preteklost in paziti, da nam pisma o tisti ne gredó pod nič. Arhiv je deželni zavod in on nam bo pričal, kako spoštujemo spomin naših očetov. Na te besede oglasil se je ban, da ne razume, kaj da govornik prav za prav hoče. Sedaj ni nobenih aktov v Budapešt pošiljal; če bi jih bil pa hotel, bi jih bil pač lahko. Komisija, ki akte preiskuje, ni še svojega dela dovršila; kedar ga bo, se bo tudi osoda aktom določila. — Mazzura je banu ugovarjal pravico, akte v Budapešt pošiljati, kakor in kedar bi se mu to umestno zdelo. Ban pri aktih nima druge pravice, kakor le nadzor, nikdar pa ne more z njimi razpolagati. Še manj pravice pa ima madjarska vlada razpolagati s hrvaško lastnino. Njemu se zdi, da so akti, kar jih je v Budapeštu, za Hrvate zgubljeni. Madjarska vlada bo namreč samo rekla, da Hrvatom ni dolžna odgovora dajati in stvar bo pri kraji. — Smičiklasov predlog se ni sprejel.

Vnanje države.

Rusija bo ob novem letu vse tiste državne uradnike iz službe spustila, ki so nemške krvi in po raznih carinskih uradih ob meji službujejo. Enaka osoda doletela bo vse tiste železniške uradnike, ki so nemške ali poljske krvi in službujejo po železnicah, ki so v strategičnem oziru za Rusijo imenitne. Gledé kandidature princa Koburškega na bolgarski prestol, se od daljnega severa že čujejo glasovi, da jo na Ruskem prav tako malo možno smatrajo, kakor ono princa Battenberga. Tudi ruski zastopnik na Dunaju se je bolgarski deputaciji izjavil, da ga njegova vlada do sedaj še ni pooblastila kandidaturo Koburžanovo na bolgarski prestol kot dejanski obstoječo na znanje jemati, ker Rusija deputacijo prav toliko pripoznava, kakor sobranje samo, ki jo je poslalo. To je zadosti jasno znamenje, da Rusija ne misli na noben način Koburžana za kandidata sprejeti, kakor tudi to, da se še vedno drží kandidature Mingrelskega, če prav se ji je mož že celó sam odpovedal. Tri rečí bodo Koburžanu v Petrogradu za greh šteli, da ga ne bodo potrdili in to, da princ sedaj v Avstriji služi, da je avstrijskega prestolonaslednika svak in pa da ni v Petrogradu poprašal, če smé kandidirati ali ne. Rusija ne bo nikdar na bolgarskem prestolu moža trpela, ki bi bil Avstriji bolj prijazen, kakor njej.

Gadban paša je bil v resnici Kaulbarsov naslednik na Bolgarskem, ki mu pa niti do pasa ni segal. Poglavitna naloga mu je menda bila za kandidaturo Mingrelca propagando delati, kar je pa mož tako nesrečno izvrševal, da sedaj vsled njegovega priporočevanja za Mingrelca na Bolgarskem že živa duša ne mara. Bolje če ga priporoča, manj porajtajo Bolgari zanj in za njegovega Mingrelca. Visoka porta je Gadbanovo nerodnost nekaj časa mirno gledala, sedaj pa pravi, da ji je zadosti in bo Gadbana domu poklicala, ker je ni volja še nadalje mešati se v ptuje zadeve, ki jo prav za prav čisto nič ne brigajo ne. Res, najboljše, kar zamore Turčija storiti! Lepo je tudi, da sama priznava, da je bil Gadban tisti, ki je s svojo nestrpnostjo mnogo pokvaril.

Tako moškega človeka ni na daleč okoli, kakor je ***turški sultan,*** kteremu je nedavno srbski kralj Milan podelil veliki križ reda belega orla, ter mu je to največjo odliko srbske države poslal po svojem novem državnem zastopniku, poslancu Novakoviču. Kaj mislite, da ga je sprejel? Ne! Rekel je, da ne mara nobenega križa od srbske države, če mu ga kak Novakovič prinese. Pač pa se ga ne bo branil, če mu ga prinese dosedanji poslanec Gruič. Kralj Milan je bil iznenadjen pri Turku na toliko trmoglavost naleteti in je jel po vzroku iskati. Našel ga je v spletkah ruskega poslanca v Carigradu, g. Nelidovega in pa v preteklosti Novakovičevi. Novakovič je bil namreč tistikrat v Srbiji minister, ko so odstavili nadškofa Mihajla in se je v cerkveno-političnem boju on najhuje zaganjal v Mihajla. Ker je bil pa metropolit Mihajl ves Rusiji vdan, Novakovič pa Srb z dušo in telesom, so na Ruskem ves ta boj smatrali za boj proti Rusiji in so Novakoviča zapisali v črno knjigo. Nelidov je sedaj tisto odprl in je sultanu pokazal maroge, s kterimi je Rusija Novakovičevo ime načečkala, češ: Glej, kakošnega človeka ti Milan semkaj pošlje. Ker sta car in sultan sedaj prav velika prijatelja, je sultan rekel: saj je res črn; ne maram ga, pa tudi velikega križa ne, kterega mi je prinesel. Milanu se zarad tega menda ne bo milo storilo, da bi se zjokal.

Včeranji telegram ***o pomnožitvi nemške vojske*** nam je nekoliko popolniti. Vojni minister zahteval je v vojni komisiji 31 novih pehotnih batalijonov. Centrum in prostomišljaki ponudili so mu jih pa z zdatno omejitvijo, in sicer le 15 batalijonov na tri leta; drugih 16 pa jako pogojno le na eno leto. Vojni minister je to ponudbo kar naravnost odbil ter rekel, da je nikakor ne more sprejeti. Ko so potem glasovali o razvrstitvi vojske, je bil § 2 (ta namreč zadeva razvrstitev vojske od 1. aprila 1887 na dalje) zavržen s 16 proti 12 glasovom. Na to je bilo treba novih predlogov in se je zbrovanje prenehalo. Ko so se razprave zopet pričele, se je za stalno vojsko v mirnem času po § 1. dovolilo mesto 468.409, le 450.000 mož za dôbo treh let in zopet s 16 proti 12 glasovom.

Italija se pripravlja na boj, ne da bi rekli ravno v eni sapi, pač pa prav pametno in počasi, ker sama trdi, da se ji ne mudi. Vpeljala bo tudi repetirke, če prav je vojni minister sam priznal, da se mu ne zdé potrebne. Vendar jih misli vpeljati že zarad moraličnega vpliva, ki ga taka puška na vojaka dela. Sedanje puške so izvrstne in se bodo dale jako lahko, sprotno in poceni predelati v repetirke. Predelavanje ne bo več veljalo, kakor le 10 .rankov za puško. Do julija 1887 imel jih bo že ves prvi red stalne vojske. Strelivo ostane dosedanje. Spezzia se utrjuje in bodo utvrdbine že v nekterih mesecih popolnoma dognane. Če bi bilo treba oboroževati, ima Italija v 14 dneh 500.000 mož prvega reda stalne vojsko v orožji. Za častnike pričel se je obligatni poduk v ruščini.

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljanske okolice, 17. decembra. Ta teden je imel cestni odbor Ljubljanskega okraja pod predsedništvom gosp. Kneza iz Viča letni zbor, da je naredil si proračun za prihodnje leto. Zbrali so se do malega vsi odborniki, vrli in zavedeni možaki, toraj se nadjamo, da so tudi kaj temeljitega vkrenili, kajti če je kaj v naši deželi slabega, so to v prvi vrsti ceste Ljubljanskega okraja skoraj brez izjeme.

Le hodi in glej! Dokler greš ali se voziš po državni ali deželni cesti, je gladka, da smeš zadovoljen biti, brž ko pa vkreneš na okrajno cesto, gorjé tebi, živini in vozu! Nasip je robat in debel, da bolijo človeka vse kostí, naj že hodi ali se vozi. Tù je n. pr. Dobrovška, Ižanska z vsemi svojimi vejami ali podružnicami; ona do Sostrega, proti Hrastju in Šmartnu, proti Zalogu in Polju; proti Smledniku, preko Gamelj, proti Šmartnu. Najhuja je bojda še ona iz Grosuplja na Kopanje in Št. Jurij, pa še ktera postranskih, kamor menda nikoli ne stopi noga kakega cestnega odbornika.

Vse drugače je po sosednjih okrajih, so pač marsikje drugačne; skoraj se že meja na cesti pozná. In vendar pogoji vzdrževanja cest menda tudi tam niso boljši, vsaj glavnega gradiva: peska za posutje je po Ljubljanski okolici povsod dovolj; da le dregneš z lopato v zemljo, pa imaš sodro, kjer in kolikor hočeš.

Te kratke besede nikakor niso namenjene dražiti duhov, marveč opomniti dotične može na obče znane pomanjkljivosti. Nadejamo se, da dobimo od vrlega cestnega odbora vsaj za „pirhe" boljših krajnih cest. Le nekaj več gibanja in marljivosti, pa bo vse šlo.

Iz Šmartna pri Litiji, 17. decembra. Umrl je včeraj unkraj Litije g. Pankracij Eichhälter, vodja fužin za srebro in svinec. Bil je dober predstojnik, skrben za svoje podložne; pa zato tudi ljubljen in čislan od delavcev. Slovencev ni nikdar zaničeval, z njim se tudi porazumljal; z njim je bilo vselej mogoče pametno besedo govoriti. — Delavci

---

odnošajih s carico, po njenih literarnih delih ter po predsedništvu v akademiji; konečno zapiski Porošina, odgojitelja velikega kneza Pavla Petroviča, ki je natanko opisal le-to odgojenje, „razgovori odgojitelja", J. N. Panine in drugih oseb, ki so se nahajale pri nasledniku.

Videli smo toraj, da se je med mislečimi ljudmi Katarininega veka pojavilo nezadovoljstvo proti smeru prve polovice stoletja, ter se je priznala njegova škodljiva enostranost; da se pa to stanje popravi, so eni priporočali kot sredstvo razširjenje načel tedanje filozofije, ker je ona, rušeča predrazsodke, tudi temelje kreposti spodkopavala; tretji pa so vsled nezadovoljstva z dôbo preobrazovanj naravno prišli do zaključka, da le-ta dôba ni prava za Rusijo, ki je bila pred Petrom Velikim toliko obrekovana. Zraven teh nazorov pa je obstojalo tudi mnenje mistično. Izmed ljudi le teh mističnih nazorov je posebno znamenit Novikov. On je začel izdavati satirične časnike, kterih je izhajalo za Katarine mnogo: cilj njihov je bil zasmehovanje onih pogreškov občinstva, ktere je zasmehovala tudi komedija. Potem pa je podvzel Novikov izdavanje zbornika zgodovinskih tvarin, poznatega pod imenom „Drevne Rosijske Biblijoteke". V Moskvi je Novikov osnoval skupaj s profesorjem tamošnjega vseučilišča, Švarcem, l. 1781 „Družeskoje učenoje obščestvo", kteremu je bil cilj tiskanje učevnih knjig ter brezplačno razdavanje njih po učevnih zavodih. Okoli Novikova se je zbralo mnogo darovitih in marljivih mladih ljudi, ki so se bavili s prestavljanjem knjig ter sodelovali pri izdanjih Novikova; med temi mladimi ljudmi je bil tudi Karamzin.

Carica Katarina ni ljubila mistikov, ni ljubila tudi tajnih masonskih društev ter je zasmehovala članove v svojih komedijah; po njenem mnenju je bilo nezapopadljivo, zakaj se ljudje, ki javno trdijo, da želé svojim bližnjim samo dobro, obdajajo z neko tajnostjo in mrakom, posebno ko jim nobeden ne brani, da svoje vsemogoče dobro brez vseh zaprek skazujejo. Proti koncu vladanja Katarine je pretrpel Novikov preganjanje zarad političnih njegovih nazorov.

ga bodo dolgo pogrešali; najbolj pa, se vé, da njegova družina, kteri je bil odvzet v najboljši možki starosti (star komaj 44 let). Naj počiva v miru!

Z Mozirja, 18. decembra. Morebiti Vam vstrezam s priloženim pismom akademičnega društva v Krakovu, ktero dokazuje, da se tudi poljski narod, če tudi počasi, posebno pa v njegovim mlajšem naraščaju vedno bolj zaveda slovanskega njegovega plemena. Že „Parlamentär“ opozoril je v jedni številki meseca marca na častitki dveh akademičnih društev poljskih k desetletnici akademičnega društva „Triglav“ v Gradci, a izrekel ob jednem bojazen, da se bode morebiti pozneje zatrlo to navdušenje v mladih srcih naših bratov.

O akademičnem življenji v Gradcu Vam nimam dosti poročati. Med „Triglavom“ in s slovensko čitalnico združenimi Hrvati, kterih je velika večina, vlada isto slovansko navdušenje. Z največjo radostjo navdajati mora vsacega Slovana ta v istini bratska sloga in upati je, da bodo tudi ostali Hrvatje, ki so iz nerazumljivih vzrokov odbili združenje v jedno čitalnico, v kratkem sledili svojim rojakom, da bode „Hrvatska“ zopet pravo središče vse hrvatske mladine ter gojišče hrvatsko-slovenske vzajemnosti. Že sedaj vidi se vspeh složnega delovanja slovenskih in če tudi samo jednega dela hrvatskih akademikov; impozanten pevski zbor, mnogobrojen orkester, kteremu svrha je posebno gojiti slovansko godbo, so temu sijajen dokaz.

Konečno Vas prosim, da blagovolite opozoriti naše narodnjake na podpiralno zalogo slovenskih vseučiliščnikov v Gradcu. Žalibog, zanimajo se naši rodoljubi z redkimi častnimi izjemami za svojo učečo se mladino jako malo, ali bolje rečeno, čisto nič. Nehvaležnost očitati se pa sme posebno istim gospodom, ki so, akoravno so dobivali v svojih dijaških letih sami podporo, popolnoma pozabili tega prepotrebnega društva. Ako bi vsaj premožnejši Slovenci v tem storili svojo dolžnost in podarjali vsako leto slovenskemu dijaku svoj „obulus“, ki je njemu, akoravno njim neznatna svotica, vendar izdatna podpora, marsikteri nadarjen dijak ohranil bi se svojemu narodu, in naraščaj naše inteligence postajal bi večji in krepkejši. A bojimo se, kakor kaže skušnja, da bode tudi ta poziv ostal le glas vpijočega v puščavi brez vsakega sadú in dobička.

Iz Radl-a 15. decembra. (Nemškutarenje.) Ako se človek nekoliko po Marenberškem okraji ogleduje, se mu začnó različne misli in skoraj nedopovedljivi vtisi vrivati, ki srcé v slovenskem oprsji zadušiti hočejo. Strastno se tukaj dela in agituje za nemškutarstvo in to ne brez vspeha. Letos se je na Muti blagoslovila nova šola, kteri je nemški „Schulverein“ 3000 gld. za nakup nekega posestva in hiše podaril. Znani Weitlof z Dunaja se je šopiril in kričal: „Naseli se nemški duh v teh dvoranah, ki so mladini v podučevanje namenjeni!“ V resnici pa tamkaj nemški duh v šoli že mnogo let svoja krila razprostira. Nihče se ne učí slovenski brati, akoravno je cela okolica slovenska in tudi nadučitelj g. Marko. Ljudstvo že tudi v okolici začnè nemškutariti. Pri društvu sv. Mohorja je le župnik in kak hlapec ali dekla iz drugih slovenskih krajev. Pretiranje Nemcev na Muti že tako daleč sega, da jim je vsako drugo nedeljo slovenska pridiga trn v pêti. Gosp. Erber, rojen Dunajčan, železni fužinar na Muti, se je celó predrznil gospodu župniku očitati: „Zakaj Vi vsako drugo nedeljo slovensko pridigo imate, saj tù ni nobenega Slovenca več, ker je šola popolnoma nemška.“ Gosp. župnik mu je odgovoril: „To Vas nič ne briga; jaz moram obema narodoma resnico božje besede dokazati.“ Trdi Nemec že svojim delavcem, kterih je veliko iz slovenskih krajev, ne privošči slovenske besede božje, a slovenske denarje vendar rad pobira. Tamkaj je celó katehet primoran, veronauk v nemščini podučevati. Kaka mladina se bo izgojila tam, si lahko vsakdo misli, kjer se materni jezik zaničuje in v šoli ne gojí.

Na dan blagoslovljenja nove šole je okrajno učiteljsko društvo zborovanje napovedalo, pri kterem je podučitelj iz Marenberga, g. „Schuster“, ki se je zmirom kot miren gospodič obnašal in narodom svoje pravice z jezikom pripoznaval, stavil predlog: „Marenberško učiteljsko društvo sklene nasproti Ljutomerškemu, naj se le v nemščini podučuje ali da mora biti učni jezik nemški.“ Kakor se sliši, še ni bilo toliko učiteljev navzočih, da bi se sklepati moglo in jeden je celó nasprotoval. Nemški časniki so pa objavili, da se je to enoglasno sprejelo. Sirote! Nič boljše ne delajo Marenberški Efijalti.

V Marenbergu so še stari učitelji v zapisnike zapisovali šolarje nemškega ali slovenskega rodú. Ko pa je prišel véliki učenik Baumgartner v Marenberg, se je pri slovenskih otrokih pristavek „slovenskega rodú“ izbacnil, in se pri vsakem šolarčku, če tudi besede nemške ne zná, v imenik zapisuje „nemškega rodú“. Tako početje se ne more drugače, kakor grozno nasilstvo imenovati, ki § 19. pobija, ker je okolica Marenberška slovenska. To je namen nemškega „Schulvereina“, ki hoče Slovence ponemčiti in jih maternega jezika popolnoma oropati. Na Marenberški šoli je le jeden slovenski učitelj, ki učí nekoliko slovenski brati. Po pravici bi morali vsi učitelji slovenskega jezika zmožni biti, pa navadno deželni šolski svèt podelí kakemu Gračanu ali Nemcu izpraznjeno učiteljsko mesto. Pametnejši Marenberžani sicer pravijo: „Mi slovenščino tudi potrebujemo“, kar je pametno in nikomur na škodo, saj se tudi v vsaki hiši v trgu s slovenskim jezikom izhaja. Ko bi Marenberška okolica svoje drva in deske na Dunaj ali v Berolin pošiljala, bi jim ne bilo zameriti, pa večinoma pošilja se vse na Hrvaško, v Slavonijo, na Srbsko, da, celó v Bolgarijo, kjer le barantaški židje nemški jezik govoré, ljudstvo nikjer.

Na Pernici so nastavili nekega učitelja, ki tako slabo slovenski govorí, da ga otroci težko razumejo in zeló malo jih v šolo hodi, kar je slabo, in dež. šolski svèt bi moral take nerednosti poravnati, če hoče Slovencem pravičen biti.

Sobota je že dolgo ponemčurjena, še pridiguje se v nemškem jeziku, če tudi ljudstvo slovenski razume. Kdo je tega kriv? Gotovo šola in tisti, ki je začel pred nekterimi leti na leci nemškutarjem suženj biti.

Na Kapli, že v Sekovski škofiji, kjer so sami Slovenci, hoče nemški „Schulverein“ tudi svoje judeževe groše vsiliti, ki tirja od tretjega šolskega leta popolnoma nemški poduk. Konservativnega srenjskega predstojnika Volmajerja so nemškutarji tako dolgo obirali in nadlegovali, da je predstojništvo odložil in izvolili so potem za predstojnika najbolj zagrizenega nemškutarja, ki je odpadnik in surovi „Schulvereinski paša“. Ta si neizmerno in tudi strastno prizadeva dober namen ondašnjega provizorja spodriniti in od „Schulvereina“ denarjev priberačiti v pogubo slovenskih otrok in sploh vseh istih Slovencev. Milberger je celó rekel pri neki šolski seji, da okrajni glavar v Lipnici hoče nemško šolo imeti in se bo, kedar pojde blagi učitelj, oče Kotnik, v pokoj, nemški učitelj na Kapli umestil. Mi pa tega ne verjamemo, da bi bil okrajni glavar vsemožen, ali da bi hotel s Slovenci krivično ravnati. Ako bi pa znalo kaj takega vendar-le res biti, bi se vedeli pa tudi pri učnem ministerstvu oglasiti za pomoč. To bi bila že terorizacija, ki se v Avstriji vendar zagovarjati ne more. Žalostno je, da se dajo marsikteri slovenski kmetje, kakor muhe na limance loviti; naj bi jih že enkrat pamet srečala! Kako podučevanje pa bi moglo toraj biti v veronauku, ako bi otroci ne znali slovenskega katekizma čitati, nemškega jezika pa tudi ne govoriti? Divjaki bi postali, enaki onim, ki so med Slovenci ponemčurjeni.

Remšničani so izvzeti, a zato morajo veliko prestati od hujskačev in nemškutarskih kričačev. Zdi se tù, kakor bi bilo okoli nas vse v zvezi, da bi nemčurstvo pred ko moč vboge Slovence pogoltnilo. Tako se nam godí v nemčurskem okraji, a vendar se ne ustrašimo in celó predrznemo se upati, da se bo naša reč kmalo na bolje obrnila. Saj pravica in resnica tudi še na svetu prej ali poznej obveljá. Bog pomozi, da zgodí se skoraj!

Domače novice.

(**V Rim**) podal se je preč. g. stolni župnik A. Urbas, kot načelnik bratovščine za duše v vicah. Dne 30. in 31. decembra in 1. januvarja bo namreč stoletnica te bratovščine, ktero mislijo letos posebno slovesno obhajati. Povabljeni so bili vsi načelniki.

(**Častna kanonika.**) Z Dunaja se nam 18. t. m. brzojavlja: „Wiener Zeitung“ danes razglaša, da sta prečastita gospoda Martin Skubic, dekan v Ribnici, in Janez Hofstetter, dekan v Postojni, z najvišjim odlokom presvitlega cesarja z dné 7. decembra t. l. imenovana za častna kanonika stolnega kapiteljna Ljubljanskega.

(**Vabilo**) gospodom društvenikom narodne čitalnice Ljubljanske k občnemu zboru dné 26. decembra 1886 ob $^1/_2$11. uri dopoludne v čitalnični dvorani. Dnevni red: 1. Nagovor predsednika. — 2. Poročilo tajnikovo. — 3. Poročilo blagajnikovo. — 4. Nasveti posameznih društvenikov. — 5. Volitev dveh pregledovalcev računa. — 6. Volitev 15 odbornikov.

Čitalniški odbor.

(**Slovensko gledišče.**) Svojo šesto predstavo v letošnji sezôni priredí dramatično društvo v sredo dné 22. decembra t. l. Predstavljalo se bode: „Kovarstvo in ljubezen“, žaloigra iz meščanskega življenja v petih dejanjih. Po Schillerji poslovenil Ant. Levec. Ker so se do sedaj, izvzemši „Mlinar in njegova hči“, predstavljale le burke in vesele igre, določil je dramatičnega društva odbor po minulih dvanajstih letih zopet spraviti: „Kovarstvo in ljubezen“ na slovenski oder, igro, ktere vspeh še danes spominja vse prijatelje slovenskega gledišča na boljše, žal, minule dni. Ker je polna hiša letos, smeli bi reči, navada, prepričani smo, da se tudi takrat ni bati izjeme. Glavne uloge so v rokah gospodičin: Zvonarjeve, Mat. Nigrinove; gospodov Kocelja in Sršena, ki nastopi v ulogi Wurma prvikrat v tekoči sezôni, in Borštnika.

(**Nova eskomptna banka**) snuje se, kakor čujemo, ob ustanovnej glavnici 200.000 gld. v Ljubljani. Naj bi le zopet kakemu Zennariju ne prišla v roke.

(**Nesreča v Gradašci.**) Včeraj popoludne ob $4^1/_4$. uri je izvošček (Jurjev hlapec) hotel pri trnovski cerkvi z vozom čez Gradašico. Ko pride sredi potoka, se vderejo konju sprednji nogi, konj se zvrne, hlapec zdrsne raz kozla in voz in hlapec in konj — vse je pod vodo. Hlapec si hitro pomaga k višku, zgrabi konja za glavo in jo drži nad vodo, dokler pridejo drugi in mu pomagajo konja rešiti. Voz so z veliko težavo spravili po konci in potem s priprego izvlekli na suho. — Po deževji zadnjih dni je namreč Gradašca narastla in si na mestu nesreče strugo vglobila.

(**Zabavni vlak**) odšel bo tudi letos ob božičnih praznikih iz Ljubljane na Dunaj dné 23. t. m. ob 3. uri popoludne. Cene so jako zmerne.

(**O koleri**) na Kranjskem 1886 predaval bo v zdravniškem društvu bodočo sredo c. kr. vladni sovetnik dr. Keesbacher.

(*Štirideset dijaških štipendij*) *spraznjenih je za* šolsko leto 1886/87. Natančneje podrobnosti razvidne so v „Laib. Ztg.“ z dné 18. decembra t. l. Prošnje do konec decembra 1886.

(**Vabilo.**) V četrtek, 23. decembra, se obhaja v Celji ob 2. uri popoludne v poslopji šolskih sester božična veselica s petjem, predavanjem in razdeljevanjem obleke in obutve med ubožne učence in učenke. Prijatelji katoliškega podpornega društva se vabijo najuljudneje k tej slovesnosti.

(**Umrl je**) v Celji mnogoterim dobro znani Franc Vrečko, imenovan „Apoteker-Francl“, ker je bil dolgoleten zvest služabnik pokojne gospe Ane Baumbach, lastnice Celjske „apoteke“. Pridobil si je lepega premoženja ter zapustil več volil za dobre namene. — Dalje se nam iz Celja naznanja, da je v petek, 17. decembra, umrl tudi Janez Kavčič, oni nesrečnež, na kterega je pretečeno nedeljo zvečer nedeljski oskrunjevalec Ant. Doberšek vstrelil pri Rezecu na Polulah.

(**Slovenske predstave v Trstu.**) Kakor se nam poroča iz Trsta, priredí „Tržaško podporno in bralno društvo“ v gledališči „Politeama“ dne 26. decembra t. l. slovensko predstavo „Nezgode starega samca“ s sodelovanjem igralnega osobja tukajšnjega dramatičnega društva. Vrlim podjetnikom želimo mnogo vspeha!

(**Nov parnik**) spustili so predvčeranjem na Reki v morje. Zgraditi ga je dalo ondašnje parobrodno društvo „Adria“. Vzame teže 2500 ton in je precej večji, kakor pa drugi parniki tega društva, premoga pa vendar-le zdatno manj porabi in pri vsem tem še mnogo hitreje vozi, kakor pa drugi parniki „Adrije“.

(**Za varstvo ptičev.**) V deželnem zboru Goriškem predlagal je poslanec Kocijančič, da bi se postava na varstvo ptičev prenaredila. Deželni zbor je priznal nujnost in je predlog izročil pravnemu odseku.

(**Obsojen**) je bil nedavno pred c. kr. deželno sodnijo v Celovcu agent Albin Meguscher zarad trojnega hudodelstva. To je tisti slepar, ki je po

Slovenskem pri duhovnikih razne podobice in druge devocijonalije ponujal in na nje naročnino nabiral. Na ta način si je bil prisleparil 170 gld. 68 kr. Izdajal se je namreč za agenta litografičnih zavodov. Zarad tega je bil zatožen hudodelstva goljufije. Vrh tega imel je pa še na vesti hudodelstvo proti nravnosti in pa hudodelstvo izsilovanja denarjev. Zatoženec ni tajil, temveč je vse obstal. Sodnija mu je priznala, oziraje se na to, da je bil zatoženec že pred tremi leti pri Solnograški deželni sodniji zarad hudodelstva goljufije obsojen na dve leti v hudo ječo, zopet dve leti hude ječe, poojstrene s postom in trdim ležiščem na mesec.

Razne reči.

— Angelj varuh nedolžnih otrok je 15. t. m. zopet na Dunaji na jako očiten način pokazal svojo navzočnost. Cuval je namreč nad triletno nadvojvodinjo Elizabeto, hčerko cesarjeviča Rudolfa in Štefanije. Kakor vsak dan, peljala se je princesa tudi omenjenega dne ob $^1/_2$12. uri dopoludne v Prater na sprehod. Z njo ste se peljali izgojiteljica baroninja Batz in pa varuhinja Tomažek. Prva je sedela vštric princese, druga njej nasproti. Voz je bil zaprt, duri od znotraj zarad posebne varnosti še z zapahom pritrjene. Voznik je dobil povelje, počasi, korakoma voziti. Nasproti prve kavarne se duri pri kočiji kar h krati odpró, princesa Elizabeta, ki je na njih slonela, pa iz voza na cesto pade. Obe spremljevalki ste h krati zavpili samega strahú v vozu, na cesti jokala pa mala Elizabeta. Padla je na obraz na cesto. Voznik takoj vstavi in čez nekaj trenutkov sedela je princesa zopet v kočiji, popolnoma nepoškodovana. Voz se je obrnil takoj domu. Razburjenost je bila velika, ki se je polastila starišev njenih, kakor tudi druzih članov cesarske hiše. Še popoludne pripeljali so se vsi sorodniki, kolikor jih je ravno na Dunaju, k cesarjeviču, da se vsak osobno prepriča, kako da je mali ljubljenki. Ob 3. uri popoludne pripeljala se je cesarica in nekaj minut kasneje tudi cesar, kterima je mala nadvojvodinja veselo roko poljubila.

Telegrami.

Zagreb, 18. dec. Budget se je v tretjem berilu sprejel. Imunitetni odsek predlagal je, naj bi se izročili sodniji sledeči poslanci: David Starčevič zarad hudodelstva goljufije, Račič zarad hudodelstva hudega telesnega poškodovanja, Obad zarad pregreška lahnega telesnega poškodovanja, Derenčin in Mekovič zarad razžaljenja časti, Zec zarad tiskovnega pregreška, in Grzanič zarad kalenja javnega mirú. Jutri se bo deželni zbor zaprl do 20. januvarija.

Berolin, 18. dec. V vojni komisiji izjavil se je vojni minister, da postave, kakor je bila včeraj sklenjena, na noben način ne more sprejeti. Komisija je na to sprejela predlog predsednika s 16 proti 12 glasovi, da zborovanje premine do novega leta. Vojni minister je pa zahteval, da naj bi se postava v drugič brala.

Budapešt, 17. dec. Huzarski častnik v rezervi, Koloman Heller, ki je poročnika ogerskega honveda Mihajloviča v dvoboju smrtno ranil, je bil zarad pregreška dvoboja obsojen v enoletni zapor.

Berolin, 17. dec. Mali obležni stan sklical se je za Frankfurt ob M. z dnem 17. t. m.

Madrid, 17. dec. Castelar izjavil se je v kamori na radost vsega središča in desnice, da je sicer monarhijo pobijal pod Izabelo, Amadejem in Alfonzom, z vladarstvom pa, kterega zastopa gospa, kterej se mora kot udovi že samej skazovati vsa čast in spoštovanje, se ne bo boril.

Tujci.

16. decembra.

Pri *Maliču:* Viljem Homann, tovarnar, z Dunaja. — Eichberger, Seidler in Wellisch, trgovci, z Dunaja. — Ignacij Grasser, potovalec, iz Budejevic. — Franc Braune, posestnik, iz Kočevja. — Ana Bartelme, vdova trgovca, iz Kočevja.

Pri *Slonu:* vitez W Wagner, c. k. FML., z Dunaja. — vitez Srečko Catinelli, c. k. polkovnik, z Dunaja. — Franc Wilhelm, c. k. nadporočnik, z Dunaja. — M. Radosavljevics, trgovec, z Dunaja. — Alojzij Binder, potovalec, iz Šopronja. — Srečko Eisler, potovalec, iz Kaniže. — Franc Hmelak, zasebnik, iz Gorice. — R. Parma, nadzornik, iz Ljubljane.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje zrakomera v mm	Stanje toplomera po Celziju	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
17.	7. u. zjut.	725·67	+ 9·5	m. jzap.	del. jasno	0·00
	2. u. pop.	729·82	+12·0	sr. jzap.	oblačno	
	9. u. zveč.	731·87	+ 6·4	sl. jzap.	jasno	

Zjutraj deloma jasno, veterno, potem oblačno; zvečer se je zjasnilo. Srednja temperatura 9·4° C., za 10·9° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

18. decembra

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	82 gl.	65	kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	83 „	35	„
4% avstr. zlata renta, davka prosta	112 „	30	„
Papirna renta, davka prosta	100 „	—	„
Akcije avstr.-ogerske banke	880 „	—	„
Kreditne akcije	293 „	80	„
London	126 „	10	„
Srebro	— „	—	„
Francoski napoleond.	9 „	96	„
Ces. cekini	5 „	97	„
Nemške marke	61 „	85	„

Vabilo na naročitev mleka!

Novo ustanovljena mlekarska zadruga želi tudi Ljubljanskim prebivalcem vstreči z dobrim mlekom, z izvrstnim namiznim putrom, smetano in medlim ali posnetim mlekom ter vabi s tem na naročitev po sledečih cenah:

Mleko prve vrste, sprejemano v družbini mlekarnici (na Češko-vem marofu v dolgih ulicah) liter po . — gld. 9 kr.
„ na dom redno postavljeno liter po — „ 10 „

Pri veliki naročitvi primerno znižana cena.

Fin namizni puter kilo po . . . . 1 gld. 40 kr.
Fina smetana liter po . . . . . 1 „ 20 „
navadna smetana liter po . . . . — „ 40 „
medlo ali posneto mleko liter po . — „ 4 „

Da bo vodstvo zadruge moglo za novo leto prirediti in odločiti za Ljubljanske naročnike potrebno mleko, prosimo, da se stalne naročitve na mleko blagovolé doposlati vodstvu zadruge

do 24. decembra t. l.

Za **Božične praznike** bo zadruga priskrbela že **fin namizni puter,** ki se bo od **24.** zamogel dobiti.

Za pošteno blago daje poroštvo: (2)

Prva mlekarska zadruga v Ljubljani.

Najlepše darilce pridnim otrokom za

Božič!

Molitvenik za dečke, Molitvenik za deklice.

V $^1/_2$ platnu **24,** v lepo platno **30,** usnje **36,** z zlato obrezo **50—60 kr.** — Posebna vez za dečke **80 kr.,** za deklice **gld. 1·10.** Na vsacih 12 komadov en komad za nameček ter s **prosto poštnino.**

Janez Bonač, knjigovez,
(6) Poljanska cesta št. 10.

Izvožno marcno pivo

v steklenicah (1)

dobiva se v pivovarni **Janeza Perlesa** v Ljubljani
v zabojih po 50 steklenic, steklenice z $^5/_{10}$ L.
„ „ 50 „ „ „ $^7/_{10}$ L.

Ravnokar na novo natisnjena:

„Dušna paša“

za kristjane, ki želé v duhu in resnici Boga moliti.

Spisal Friderik Baraga, nekdanji kaplan v Metliki, pozneje škof v severni Ameriki.
(Z dovoljenjem visokočast. ljublj. knezoškofijstva.)

je izšla v devetem natisu z jako razločljivimi črkami na ličnem papirju natisnjena, obseza 515 strani in veljá v usnje vezana **1 gld. 30 kr.,** v usnje vezana z zlato obrezo **1 gld. 70 kr.**

Kako potrebna in koristna je ta molitvena knjiga, nam pričajo mnoge izdaje; o dobroti pa nam jamči slavnoznanega pisatelja imé.

Ravno v tej zalogi je izšla mnogostransko jako željena knjižica

Mašne bukvice,

to je: **Molitve pri sveti maši in druge vsakemu kristijanu potrebne molitve.**
(Z dovoljenjem visokočast. ljublj. knezoškofijstva.)
Trinajsti natis. — Knjiga obsega 316 strani.

Veljá v usnje vezana **50 kr.,** v usnje vezana z zlato obrezo **70 kr.**

Oboje knjige so naprodaj pri (5)

Janezu Klemenzu,

bukvovezu v Ljubljani, florijanske ulice št. 38, in pri vseh knjigotržcih.

Piccoli-eva esenca za želodec,
katero pripravlja
G. PICCOLI, lekar v **Ljubljani.**

Ozdravlja kakor je razvidno iz zahvalnih pisem **in zdravniških spričeval bolezni** v želodcu in trebuhu, **bodenje, krč, želodečno in premenjavno mrzlico, zabasanje, hemerojide, zlatenico, migreno** itd. in je najboljši pripomoček zoper gliste pri otrocih.

Pošilja izdelovatelj po pošti v škatljicah po 12 steklenic za 1 gld. 36 novc.
Pri večem številu dobi se primeren odpust.

Izvrstni učinek te esence potrjujejo spričevala več slovečih zdravnikov (Dr. Emil vitez pl. Stöckl, c. kr. vladni svetovalec in deželno-sanitetni poročevalec Kranjske, Dr. D'Agostini, Dr. Cambon, Dr. vitez pl. Goracucchi, Dr Pardo v Trstu, Dr. K. Minola, mestni phisikus v Milánu, kakor tudi veliko prečast. g. župnikov in na tisoče oseb, ki so jo rabile in se le njej zahvalujejo za zopet pridobljeno zdravje).

Cena eni steklenici 10 kr.

Izdelovatelj te esence jo pošilja po pošti v zabojčkih po 12 steklenic 1 gld. 36 kr. Poštne stroške plačujejo p. t. naročniki. (14)

Lekarna
G. Piccoli-ja
„Pri Angelu“
v Ljubljani,
na Dunajski cesti,
je vedno preskrbljena z vsemi zdravili najboljše baže in izvršuje vsako naročilo najhitrejše in točno proti poštnemu povzetju.

Izurjen, neoženjen cerkvenik

z dobrimi spričevali išče službe. Ponudbe sprejema: **Blaž Pretnar** na **Jesenicah** na Gorenjskem. (1)

Žrebanje že o božiču!

KINCSEM SREČKE à 1 gld.

11 sreč samo 10 gld.

Glavni dobitek v gotovini

gld. 50.000 gld.

10.000 gld., 5000 gld. z odtegljajem 20% — 4788 denarnih dobitkov.

(44) **Kincsem-srečke** dobivajo se
v loterijskem bureau ogerskega Jockey-kluba: Budapešta, Waitznergasse 6.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Jerič.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.